

DOKUMÁTOR VISSZANAGYÍTÓGÉP

Gara Andor

A Carl Zeiss Jena gyár visszanyagytókészüléke most került Magyarországon forgalomba. A készülék felépítéséről és üzemeltetésével kapcsolatban szerzett tapasztalatokról az alábbiakban szeretnénk néhány szóval beszámolni.

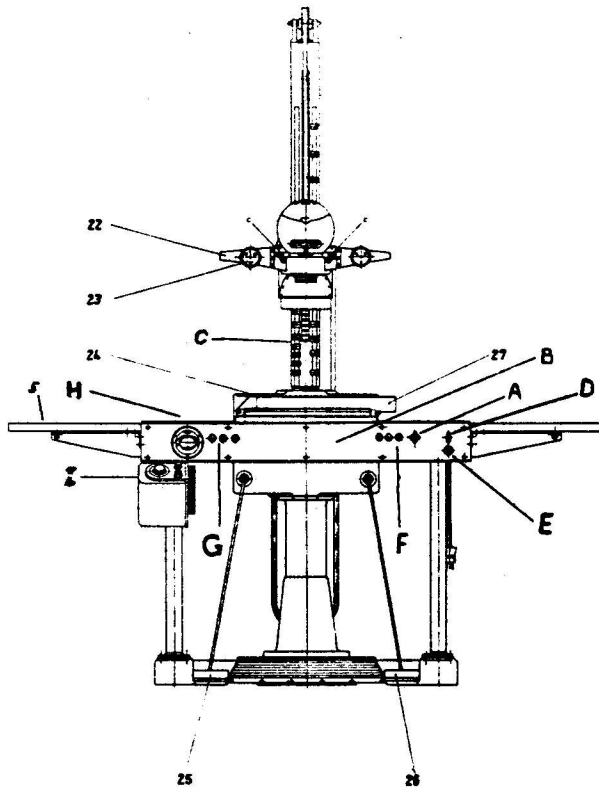
A DOKUMATOR visszanyagytókészülék speciálisan dokumentumfilmek nagyítására szolgál. Eredetileg a DOKUMATOR m i k r o f i l m f e l v e v ő g é p által felvett mikrofilmek nagyítására készült, de ez természetesen nem zárja ki azt, hogy a készülékkel bármilyen 35 mm-es mikrofilmet nagyíthassunk. 17 mm x 24 mm-es és 24 mm x 36 mm-es filmek, perforált és perforálatlan mikrofilmek nagyítására egyaránt használható. Megfelelő formátumu maszk becsusztatása a negatívtartó alá, biztosítja a film széleinek takarását.

Az eddig használatos nagyítógépekkel szemben a nagyítás mértéke lényegesen nagyobb; 25-szörös nagyítás készíthető automatikus beállítással. A negatívtartó mellett elhelyezett orsóra 30 m-es filmtekerkecs helyezhető, amely nagyítás után a másik oldalon lévő felvevőorsóra kerül. 210 mm-nél rövidebb filmcsik továbbítására azonban a filmtovábbító berendezés nem alkalmas. 1-4 kockából álló filmcsikok csak akkor nagyíthatók, ha azokat egyenként rakjuk a negatívtartóba, vagy pedig vezetőszalagot ragasztunk a filmkockákhoz.

A készülék 220 V-al működik, de átkapcsolható 125, vagy 110 V-ra. A hálózati feszültség ingadozás esetén szabályozható. /A/ A negatív megvilágítása egy könnyen kiemelhető kondenzoron keresztül történik, 12 V-os 50 W-os belül mattírozott égővel. Ez a világítás egyenletes és erős fényt biztosít, tehát az expozíciós idők rövidek lesznek.

A DOKUMATOR visszanyagytógép speciálobjektívjét $f = 40$ mm-es és fixen beépített 1:8 - as blendével szerelték fel. A filmet üveglemez szorítja le, mely továbbításkor magnetikusan felemelkedik.

A film továbbítása motorikusan történik. Az asztal kapcsolófalán /B/ elhelyezett gombok segítségével a film előre és hátra mozgatható, lassabb, vagy gyorsabb tempóban. A nagyítófej lefelé illetve felfelé mozgását szintén beépített motor végzi, csupán a megfelelő gombot kell benyomni. Ebben az esetben is kétféle sebességet használhatunk. A nagyításkor szükséges DIN formátum a nagyítógép oszlopán pontosan beállítható. /C/

1. ábra

- 22 vezetősín
- 23 filmtekercstartó
- 24 alkatrész tartó
- 25 lábkapcsoló beállító fényhez
- 26 lábkapcsoló exponáláshoz
- 27 alkatrész tartó

A kényelmes, 100 cm széles asztalon 90 cm hosszú nagyítások is készíthetők. A baloldali lábkapcsoló /25/ a beállítófény bekapcsolására, a jobboldali /26/ az exponálóórán /7/ beállított megvilágítási idő kioldására szolgál. Az asztal két oldala felnyitható, ezáltal további 80 cm-el szélesíthető. A kapcsolófalon /B/ jobbról balra haladva a következő kezelési berendezések helyezkednek el:

főkapcsoló /D/
feszültségszabályozó /A/
2,5 A-es finombiztosító /E/
kapcsológombok a film továbbításához /F/
kapcsológombok a nagyítófej mozgatásához /G/
voltmérő a feszültség ellenőrzésére /H/
exponáló óra /I/

A nagyítófej alsó részén helyezkedik el az objektív, mely automatikus élességbeállítással működik a legnagyobb nagyításnál is. 24 x 36 mm-es filmről a legkisebb nagyítási méret 13 x 18 cm, a legnagyobb nagyítás mérete 60 x 90 cm.

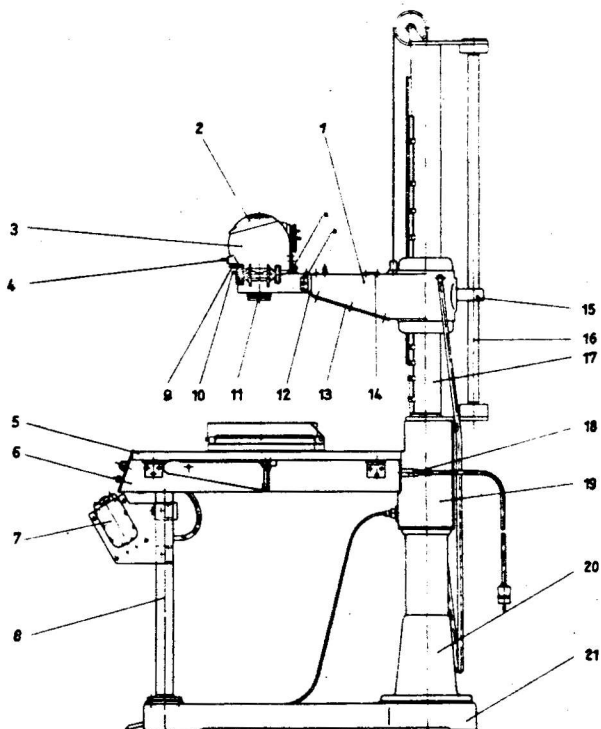
A megvilágítási idő esetleges csökkentése céljából kétféle árnyalatu szűrőüveget lehet az objektív fölé helyezni. A nagyítófej teteje lecsavarható, itt szabályozható az égő és a kondenzor.

A készülék működtetése rendkívül egyszerű és kényelmes. A megfelelő nyomógomb benyomásával a nagyítófej a kívánt magasságba kerül, aszerint, milyen DIN formátumra kívánjuk a mikrofilmet nagyítani. A magasság beállítására szolgáló 3 baloldali nyomógomb /G/ a következő célokat szolgálja:

jobboldali gomb	= fölfelé /lassan/
jobboldali és középső /egyszerre/	= fölfelé /gyorsan/
baloldali gomb	= lefelé /lassan/
baloldali és középső /egyszerre/	= lefelé /gyorsan/

A mikrofilmtekercset a tekercselő magra illesztjük, a film végét betoljuk a negatívtartóba és ezen keresztül befűzzük a jobboldali magra. Amennyiben nem filmtekercset kell nagyítani, hanem filmcsíkot, a mag helyébe egy kis vezetősínt teszünk. Ezután a film továbbítása mindkét esetben a jobboldali 3 nyomógomb /F/ benyomásával történik a következő módon:

jobboldali gomb	= jobbra /lassan/
jobboldali és középső /egyszerre/	= jobbra /gyorsan/
baloldali gomb	= balra /lassan/
baloldali és középső /egyszerre/	= balra /gyorsan/

2.ábra

1 kocsi	8 tartó oszlop	15 távolságtartórúd
2 nagyítófej	9 negatív tartó zárja	16 vezetékrúd
3 kinyitható lámpaház	10 negatív maszk	17 vezetékoszlop
4 színszűrő	11 objektív	18 csatlakozódugó
5 lenyitható asztallap	12 csukló rész	19 szekrény
6 nagyítóasztal	13 nyitható alsó tető	20 tartóoszlop
7 exponáló óra /I/	14 nyitható felső tető	21 talplemez

A különböző gombok benyomásával tehát a film előre, vagy hátra mozgatható, így a kívánt filmkocka pontosan beállítható, illetve a film folyamatosan továbbítható. A filmkocka beállítása után az exponáló órán kijelöljük a megvilágítási időt a film fedettsége alapján, majd a jobboldali lábkapcsoló megnyomásával exponálunk.

A DOKUMATOR visszanyagítókészülék rendkívül stabil felépítésű, ezért nagyüzemi munkára különösen alkalmas. A kisfeszültségű égő alkalmazása folytán fogyasztása csekély, ennek ellenére a film megvilágítása erősebb, mint más nagyítógépeknél 250 W-os égő használatánál.

A készülék főleg tekercsekben lévő mikrofilmek nagyításához használható jó eredménnyel. Nem alkalmazható olyan üzemekben, ahol 5 kockánál /210 mm-nél/ rövidebb mikrofilmcsikokat kell nagyítani. Olyan helyeken, ahol tekercseket és rövid filmcsikokat vegyesen használnak, a DOKUMATOR mellé helyesebb egy kisebb nagyítógépet is üzemben tartani a rövid mikrofilmcsikok részére. A DOKUMATOR visszanyagítógép beszerzési ára 80.000 Ft.

...0...